

ՄԱՐՏ 1915

ԳԵՏԱԲԵՐ

ՄԱՆԿԱՆՑ

« ԹՈՂ ՏՈՒԷՔ ՄԱՆՐ ՏՂՈՅԸ ՈՐ ԻՆՍՏԻ ԳԱՆ. »

ՀԱՏՈՐ ԽԴ.

ԹԻԻ 3

ԱՄԵՐԻԿԱՆ ՀԱՐՄԻՐ ԽԱՉԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՅ, ԿԱԼԱԹԱ.

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՉԸ

ԹՈՒՐԲԻՈՅ ՄԷՋ

Մեր առաջին էջին վրայ գրուած պատկերին մէջ կը ցուցուի Կ. պոլսոյ այն մասը, որ Կալաթա անունով ծանօթ է: Երկու աշտարակներուն մեծագոյնը կը կոչուի Կալաթայի աշտարակը, և յիշուած է 1348ին ձեռնուղիներուն ձեռամբ: Այդ աշտարակին բարձրութիւնն է 150 ոտք և անոր պատուհաններէն նայող մը կը տեսնէ մայրաքաղաքին մէկ սքանչելի համայնապատկերը:

Կալաթայի աշտարակէն քիչ մը վարը կը տեսնուի փոքրադոյն աշտարակ մը, որուն վրայ Ամերիկեան դրօշը պարզուած է: Այս աշտարակը կը պատկանի հիւանդանոցի շէնքի մը, որ հիմա կը դանուի Ամերիկեան Կարմիր խաչի ընկերութեան վարչութեան ներքեւ: Օսմ. կառավարութիւնը Կարմիր խաչի ընկերութեան առաջարկին վրայ, սիրայօժար տրտօնած է զայն 50 զինուորներ դարմանել այս հիւանդանոցին մէջ և 100 զինուորներ ալ մայրաքաղաքիս մէկ ուրիշ հիւանդանոցին մէջ:

Ամերիկեան Կարմիր խաչը Թուրքիոյ այլ եւ քաղաքներու Ամերիկեան հիւանդանոցներուն մէջ 1,000 անկողին դրած է կառավարութեան տրամադրութեան ներքեւ: Մաղթենք սակայն, որ պատերազմը շուտ վերջանայ, և Ամերիկեան Կարմիր խաչին մարդասիրական ծառայութիւններուն պէտք չունենայ այս երկիրը:

ՓԱՅՈՒՆ ԳՐԱՄԻՆ ՆԵՐՇՆՁԱԾ

ՓԱՅՈՒՆ ԳՈՂԱՓԱՐԸ

«Խնչո՞ւ այդ կողմէն կ'երթաս», ըսաւ Արմենակ իր ընկերոջ Վահրամին, երբ զպրոցէն կը վերադառնային: «Գիտեմ, շաքարավաճառին կ'երթաս: Դուն որոշած էիր, բոլիչկին պատուէրին համեմատ, աստե՛ն մը բնաւ շաքարեղէն չուտել: Ո՛րչափ շուտ մոռցար որոշումդ, Վահրամ:»

«Ո՞վ ըսաւ թէ մոռցած եմ», ըսաւ Վահրամ: «Իրաւ է որ շաքարավաճառին կ'երթամ, բայց դնելիք շաքարս ինծի համար չէ:»

«Ուրեմն որո՞ւ համար է:»

«Կ'ըսեմ, եթէ խոստանաս մարդու չըսել:»

«Կը խոստանամ», ըսաւ Արմենակ:

«Խաչատուրին համար է», ըսաւ Վահրամ ցած ձայնով մը:

«Ո՞վ է այդ խաչատուրը», գոչեց Արմենակ:

«Մի պոռար», ըսաւ Վահրամ, «չեմ ուզեր որ մէկը իմանայ:»

«Խաչատուրը չե՞ս ճանչնար. սա մեր տան ետեւի փողոցին վարի անկիւնը պզտիկ հին տունը բնակող մանչուկն է. շատ բարի տղայ մ'է: Անցեալ օր երբ շաքարավաճառին խանութին տղեւէն կ'անցնէի, տեսայ որ խաչատուր հոն կայնած տխուր դէմքով մը, պիշ պիշ շաքարներուն կը նայէր: Յայտնի էր որ շատ կը փափաքէր անոնցմէ գնել և ուտել: Այնքան մեղքեցայ զանիկա որ եթէ զրպանս դրամ ունենայի, անմիջապէս ուզած շաքարը պիտի գնէի և իրեն տայի: Երէկ իրիկուն հայրս երկու հատ փայլուն երկու դահեկաննոց տուաւ և ըսաւ. 'Տղա՛ս, տես ինչ փայլուն են այս դրամները, նայէ որ դուն ալ զանոնք փայլուն և բարի նպատակի մը համար ծախսես': Գիշերը քունս չտարաւ, կը խորհէի թէ ի՞նչպէս կրնամ հօրս փափաքին համեմատ գործածել այդ դրամը, և յանկարծ խաչատուրը միտքս եկաւ և որոշեցի այսօր այդ ստակով զայն ուրօխացնել: Կը տեսնե՞ս հիմա ինչու շաքարավաճառին կ'երթամ: Արմենակ, աղէկ չե՞մ խորհած. դուն ալ կու գա՞ս ինծի հետ:»

«Կեցցե՛ս, Վահրամ, շատ սքանչելի խորհուրդ ունեցեր ես. հաճոյքով կու գամ հետդ», ըսաւ Արմենակ:

Երկու տղաքը խօսակցելով շաքարավաճառին խանութէն ներս մտան, և ըրին իրենց գնումը: շաքարը դրին տուփի մը մէջ, և անոր վրայ «Խաչատուրին համար է» գրեցին և դուրս ելան: Մօտեցան խաչատուրենց տանը, և երբ տեսան որ ոչ ոք իրենց ուշադրութիւն կ'ընէր, տուփը պատուհանէն ներս նետեցին ու վազելով քովի փողոցը մտան, և յետոյ սկսան հանդարտօրէն քալել:

Երբ երկու ընկերներն այդ տուփը ներս նետեցին, խաչատուր պատուհանին տակ նստած կօշիկին կապերը կը քակէր, և տուփը անոր կոնակին դարնուեցաւ: Խեղճ տղան կարծեց որ փողոցի անառակ տղաքը դարձեալ քար նետած են, և առանց ուշադրութիւն ընելու նետ-

ուած առարկային, շուտ մը տանը դուռը բացաւ ու դուրս վազեց, որ տեսնէ թէ ո՛վ էր այդ քար նետողը. բայց ոչ ոք տեսնելով տուն դարձաւ։ Մեծ եղաւ իր դարմանքը երբ ներս մտած պահուն տեսաւ որ իր քար կարծածը ճերմակ թուղթի մէջ խնամով ծրարուած բան մ'էր, որուն վրայ իր անունը գրուած էր։

Մեծ հետաքրքրութեամբ բացաւ սուփը, և շաքարները տեսնելով ուրախութեամբ ներս վազեց ու իր մօրը և փոքր քուրիկին ցոյց տալով գոչեց. «Տեսէ՛ք, տեսէ՛ք, ի՞նչ նետեցին պատահանէն ներս։ Անցեալ օր շաքարով աճառին խանութը ճիշդ այս շաքարները տեսայ, և մա՛յրիկ, պիտի գայի քեզմէ դրամ ուղել, որ գոնէ երկու հատիկ գնեմ, բայց վերջը միաքս եկաւ որ ըսիր թէ ալ ժամանակ մը շաքարի համար դրամ չես կարող տալ, որովհետեւ հայրին շահած դրամը հազիւ մեր անհրաժեշտ պէտքերուն կը բաւէ, անոր համար բան մը չըսի։ Բայց տե՛ս, մայրիկ, սա սուփը, որ լեցուն է ճիշդ ուղած շաքարներովս, դարմանալի չէ՞. կարծես թէ Աստուած զրկեց, չէ՞ մայրիկ։»

«Այո, սիրելի աղաս,» ըսաւ մայրը, «իրաւ կրնանք ըսել թէ Աստուած զրկեց, վասն զի հարկաւ Աստուած է որ այս նուէրը ընողին սրտին մէջ այդ բարի զգացումը արթնցուց։»

«Կը ցաւիմ որ չեմ ճանչնար այս նուէրը ինձի տուողը, որպէսզի՝ երթամ չնորհակալ ըլլամ անկէ,» ըսաւ խաչատուր։

«Հոգ չէ, սիրելի աղաս,» ըսաւ մայրը, «դուն ալ կրնաս Աստուծոյ շնորհակալ ըլլալ, և ջանալ որ այսպէս քեզ ուրախացնողին նման դուն ալ ուրիշները ուրախացնես։»

«Բայց մենք դրամ չունինք,» ըսաւ խաչատուր։

«Ոչ թէ միայն դրամով, աղաս» ըսաւ մայրը, իր գաւկին մազերը շոյելով, «այլ ուրիշ շատ կերպերով կրնաս ուրիշները ուրախացնել։ Օրինակի համար երբ ընկերներէդ մէկը տխուր է, կրնաս անոր անուշ խօսքեր ընել, և կամ երբ դուն աղուոր բան մը կ'ունենաս, կրնաս քեզմէ աւելի աղքատին բաժին մը տալ, ևն. ևն։ Ամէն մարդ պարտական է ուրիշներուն ուրախութիւն պատճառելու վրայ մտածել, և խընդրել Աստուծոյ՝ որ օգնէ իրեն իր այդ փափաքը կատարելու, և այն ատեն շատ միջոցներ պիտի գտնուին։ Եւ, սիրելի խաչատուրս, վստահ

եղիր թէ վերջապէս ամէնէն մեծ երջանկութիւնը ուրիշները ուրախացնելուն մէջ կը գտնուի։ Ես տարակոյս չունիմ որ այդ շաքարի սուփը քեզի տուողը շատ երջանիկ եղաւ քեզի ուրախութիւն պատճառած ըլլալուն համար։ Դուն ալ փորձէ, աղաս, և պիտի տեսնես որ ըսածս ճշմարիտ է»։

ԾՈՅԼԸ ԿԸ ՊԱՏԺՈՒԻ

Այս պատկերին մէջ կը ցուցուի կատուներու զպրօցին պատկանող աշակերտ մը, որ հաշիւ տալու կանչուած է ուսուցիչ կատունէն։ Աշակերտը փոխանակ դաս սորվելու, իր ժամանակը վատնել է իր գրատախտակին վրայ պատկեր գծելով, և ան ալ՝ իր ուսուցիչին պատկերը։ Իր այս ըրածին համար ծոյլ կատուն յանդիմանութիւն եւ պատիժ կ'ընդունի, եւ յուսանք թէ անոր աչքերէն հոսած արցունքի խոշոր կաթիլները նշան են թէ ան որոշած է ալ եւս ծուլութիւն չընել եւ միշտ յարգանք ունենալ իր ուսուցիչին նկատմամբ։

Ի՞ՆՉ Կ'ԸՍԷ ՏԵՐԸ

Քեզի օգնութիւն պիտի ընեմ, ես. ԽԱ. 10.
Իմ աչքս քու վրայ պիտի ըլլայ. Սաղմ. ԼԲ. 8.
Քեզի հետ եմ քեզ ազատելու համար. Երեմ. Ա. 8.
Բնաւ քեզ պիտի չթողում. Երբ. ԺԳ. 5.
Քու պահապանդ (պիտի) չքնանայ. Սաղմ. ԺԲԱ. 3.
Մէկը քեզի դէմ պիտի չելլէ, քեզի վրաս մը հասցնելու. Գործ. ԺԸ. 10.

Տէրը քու պահապանդ է: Սաղմ. ՃԻԱ. 5:

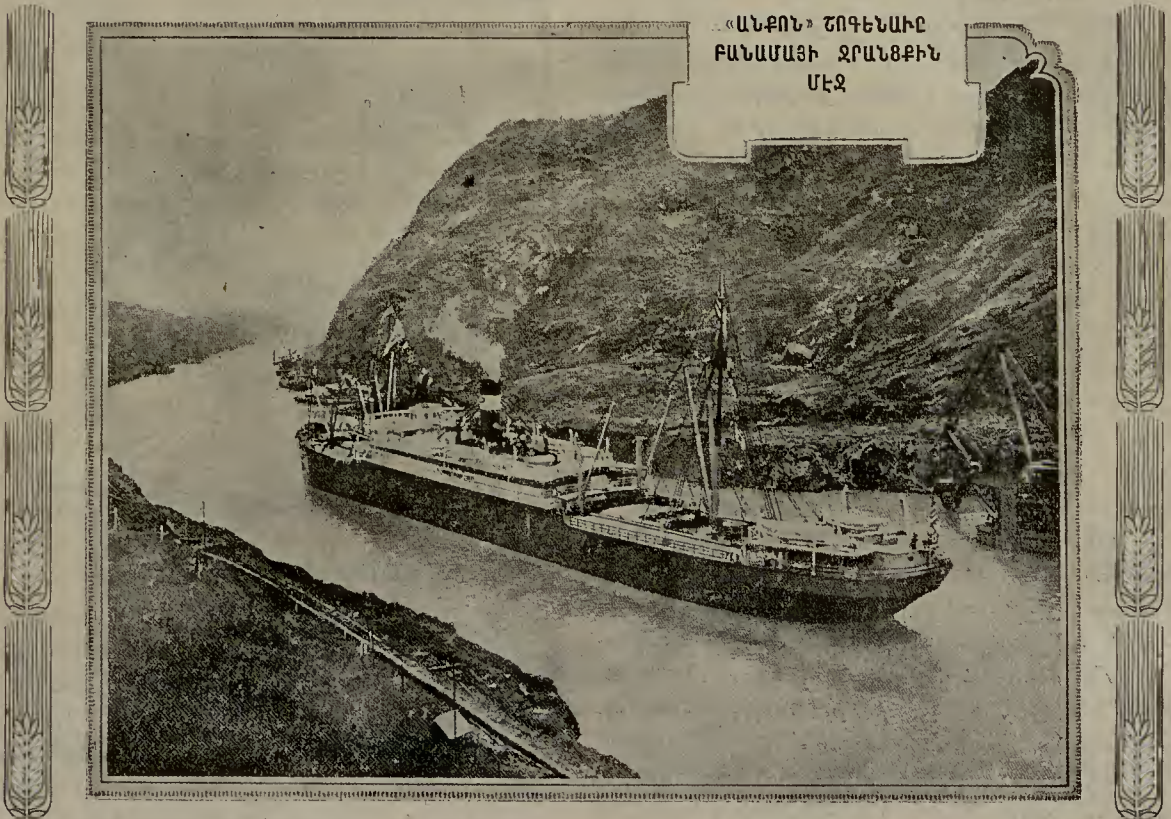
Գուհոգէ Տէրոջը վրայ ձգէ, ու ան քեզ պիտի
խնամէ: Սաղմ. ՄԵ. 22:

Իրեն (Տէրոջը) յուսացողներէն բնաւ մէկը պի-

տի չգատապարտուի: Սաղմ. ԼԴ. 22:

(Տէրը) վարձահատոյց կ'ըլլայ անոնց որ զինքը
կը փնտռեն: Եբր. ԺԱ. 6:

Հատարեց՝ Բ. Ա.

«ԱՆՔՈՆ» ՇՈԳԵՆԱԻՐ
ԲԱՆԱՄԱՅԻ ԶՐԱՆՑՔԻՆ
ՄԷՋ

ՓԱՆԱՄԱՅԻ ԶՐԱՆՑՔԻՆ ԲԱՑՈՒՄԸ

Փանամայի ջրանցքին բացումը կատարուեցաւ անցեալ Օգոստոս ամսուան 15 ին, երբ «Անֆոն» անուն շոգենաւը, որ կ'երեւի այս էջին վրայ գրուած պատկերին մէջ, նոր ջրանցքին մէկ ծայրէն միւսը նաւեց: Այս շոգենաւին մէջ, որուն առաջակողման կայմին վրայ պարգուած է խաղաղութեան դրօշը, կը գտնուէին ջրանցքին շինութեան ընդհանուր տնօրէնը, ջրանցքին երկու կողմերու հողամասին քաղաքային կառավարիչը և ուրիշ պաշտօնեաներ ու հիւրեր: Եւ շոգենաւին անցքէն յետոյ ջրանցքը բացուած հռչակուեցաւ՝ մինչև 10,000 տկոչփ. տարողութիւն ունեցող ամէն տեսակ նաւերու համար: Այսու հանգերձ, ջրանցքին հանդի-

սաւոր բացումը պիտի կատարուի յառաջիկայ գարնան:

Պատկերին մէջ կը ցուցուի ջրանցքին այն մասը, ուր վերջերս հողի փլուզում մը տեղի ունեցած էր: Սակայն բացման օրէն առաջ ջրանցքը մաքրուած էր, եւ շոգենաւեր հիմա ազատօրէն կրնան անցնիլ այդ մասէն:

Ջրանցքին նաւարկութեան կանոններուն համաձայն, Կէթ ընի լիճէն զատ, ջրանցքին ուրիշ ուեւէ մասին մէջ, շոգենաւեր ժամը 6. 9 մղոնէ աւելի արագութեամբ պէտք չէ ընթանան:

Փանամայի ջրանցքին բացումին անմիջապէս հետեւանքներէն մին այն եղած է որ Գալիֆորնիայէ Նիւ Եորք չոր պտուղներու ու

պահածոներու փոխադրութեան ծախքերը նուազած են : Շողեկառքի վախճմը լեցուն ապրանք Միացեալ Նահանգներու արեւմտեան ծովեզրէն

արեւելեան եզերքը կրնայ փոխադրուիլ 160 տոնար պակաս ծախքով , եթէ փոխադրութիւնը կատարուի Փանամայի ջրանցքին ճամբով :

ԱՆՆԻԿ ԵՒ ԻՐ ԸՆԿԵՐՆԵՐԸ

նախանձի զգացումով ալ լեցուն են : Տղաքներ և աղջիկներ պէտք չէ որ Աննիկի նման չափազանց պճնասէր ըլլան , եւ ոչ ալ փորձուին նախանձի զգացումի տեղ տալ իրենց սրտին մէջ :

ԳՈՐՇ ԱՂՈՒՒՅՈՐ

Գորշ աղուէս մը առանձին կը բնակէր անտառի մը մէջ գտնուող իր տան մէջ :

Առաւօտ մը արթնցաւ և տեսաւ որ ընտուռեղիք չունի : Ուստի պտոյտի մը եղաւ տեսնելու համար թէ արդեօք նախաճաշի համար ուտելիք կրնա՞ր ձարել :

Ճամբան հանդիպեցաւ Հաւի մը : Երբ Հաւը տեսաւ Աղուէսը , վազելով փախաւ ճամբուն անդիի կողմը :

«Մի վախնար» , ըսաւ Աղուէսը , «ես հաւուտելու սովորութիւն ունէի , բայց հիմա ձգած եմ այդ սովորութիւնս» :

«Ո՞ւր կ'երթաս» , հարցուց Հաւը :

«Պտոյտ մը պիտի ընեմ եւ յետոյ պիտի վերադառնամ» , ըսաւ Աղուէսը :

«Ինձի հետ կու գաս , Հաւ , քեզ կոնակիւս վրայ կ'առնեմ» :

«Շնորհակալ եմ» , ըսաւ Հաւը , «կու գամ քեզի հետ» :

Աղուէսը Հաւը շալկած շարունակեց իր ճամբան , և ահա հանդիպեցաւ Աղաւնիի մը : Աղաւնին երբ տեսաւ Աղուէսը , սկսաւ թռչելով փախչիլ :

«Մի՛ փախչիր» , ըսաւ Աղուէսը , «ես սովոր էի աղաւնի ուտել , բայց հիմա ալ եւս չեմ ուտեր» :

«Ո՞ւր կ'երթաս» , հարցուց Աղաւնին :

«Պտոյտ մը պիտի ընեմ , եւ վերադառնամ» , ըսաւ Աղուէսը : «Դուն ալ կու գաս , դքեզ կոնակիւս վրայ առնելով կը տանիմ» :

«Շնորհակալ եմ», ըսաւ Աղաւնին,
«կու գամ քեզի հետ»:

Աղուէսը քիչ մըն ալ յառաջ գնաց,
և ահա, փոքրիկ սեւ Մուկ մը ճամբուն
մէջ կողմէն միւսը վաղեց գնաց: Մուկը
երբ տեսաւ Աղուէսը, պահուրտեցաւ
բարձր խոտերուն մէջ:

«Մի՛ վախնար», ըսաւ Աղուէսը,
«ես սովոր էի փոքրիկ սեւ մուկեր ու-
տել, լալց հիմա ալ եւս չեմ ուտեր»:

«Ո՛րք կ'երթաս», հարցուց Մուկը:

«Պտոյտ մը պիտի ընեմ եւ վերա-
դառնամ», ըսաւ Աղուէսը: «Դուն ալ
կու գաս, զքեզ կոնակիս վրայ կ'առ-
նեմ»:

Այսպէս Աղուէսը Մուկն ալ առաւ
իր կոնակին վրայ, եւ ամէնքը միասին
շարունակեցին իրենց ճամբան մինչեւ որ
եկան Աղուէսին տունը:

«Ասիկա իմ տունն է», ըսաւ Աղ-
ուէսը, «ես ձեզի նախաճաշ պիտի տամ,
եւ յետոյ զձեզ ձեր տունները կը տանիմ»:

Երբ ամէնքն ալ տունէն ներս մտան
Աղուէսը դուռը գոցեց եւ ըսաւ, «Հիմա
ես իմ նախաճաշս պիտի ընեմ»: *Հոս եւ-
կուր Հա՛ւ»:

«Ես քեզի ի՞նչ ըրած եմ», ըսաւ
Հաւը:

«Դուն, դո՛ւն պարտէզին մէջ գե-
տինը ճանկըտակիր»:

Եւ Աղուէսը կերաւ Հաւը:

«Հոս եկո՛ւր, Աղաւնի»:

«Ես ի՞նչ ըրած եմ», հարցուց Աղաւ-
նին:

«Դուն ամբողջ օրը տանիքին վրայ
կը նստիս, եւ բնա՛ւ, բնաւ չես գոր-
ծեր»:

Եւ Աղուէսը կերաւ Աղաւնին:

«Հոս եկո՛ւր, Մուկ»:

Բայց Մուկը հոն չէր: Բանալիին
ծակէն գուրս ելեր էր, Աղուէսին մասին
Մարդուն լուր առլու համար: Եւ Մարդը
եկաւ ձեռքը հրացան մը բռնած, եւ
սպաննեց Աղուէսը:

«Հա՛, Հա՛», գոչելով խնդաց Մու-
կը: Եւ ելաւ աթոռի մը վրայ նստաւ,
եւ իր պոչը շարժեց:

ՏԻՊԱՐ ԴՊՐՈՑԱԿԱՆԸ

Փոքրիկ եւ սիրուն աղջիկ մը կայ, անունն է Շ Ք,
Միշտ կ'արբըննայ երբ արեւը իր լոյսը կը Ծ Ք:
Տան մեջ կրթութիւն առած՝ բարձր մօտեւ եւ Հ Ր,
Նո՛ր դպրոց գընաց մեծ փափաքով, քանի մը Օ Ր,
Լրած է որ երբ ներս կը մտնէ դպրոցին Ս Մ,
Իր պահած կարգ մը կանոնները կը փոխուին Յ Մ.
Հիմա նոր բաներ միտքին մեջ կարգով կը Շ Ր.
Վարժն ալ շատ լաւ է, մեկը չքսեր քե Շաֆէն Չ Ր,
Ընդհակառակը զուարթ դեմքը շրջապէս կը Հ Ս.
Ճշգրտական ալ է, եւ չմընար ու եւ Դ Ս,
Եւ մինչ ուրիշներ անհոգ կերպով հոս հոն կը Ճ Մ,
Կամ դաս սերտելու տեղ՝ կը նստին եւ ձիւք կը Ծ Մ,
Ինք ժամանակին կը պատրաստէ, կ'ազատէ Հ Ք,
Դասընկերներուն մեջն ալ վար չը մընար ոչ Ո Ք:
Դրած ասեմ ո՛չ սխալ կ'ընէ, ո՛չ ալ կը Ք Ր.
Դժուար դասերէ կ'անցնի, ինչպէս բոչուն մը՝ Յ Ր:
Իր ժամանակը ծախսու կ'առնէ, ո՛չ քե կը Ծ Խ,
Ուրով միշտ կու գայ յաջողութիւն աջէ ու Չ Խ,
Այնպէս որ տալոյն վախճանին երբ մրցանակ Շ Յ,
Իր դեմքը պիտի փայլի նման մեկ պայծառ Չ Յ.
Նոյն ասեմ՝ մարդիկ իր առջեւ ի՛նչ գովեստ որ Դ Ր,
Չը հպարտանար անոնց առատ ներքողէն՝ Ծ Ր:
Շաֆէ կը սորվի ինչ որ գրուած կայ՝ քանի Դ Ր,
Թէ այս աշխարհին մեջ ամենէն մեծ բանը Ս Ր.
Ուստի իր բոլոր ընկերներուն հետ բոլոր Պ Ս,
Անոնց օգնելն ալ իրեն պատրաստ եւ հաճախ կը Ս Պ:

ՏԻՐՄՈՐ

Անոնք որ չեն ուզեր արգիլեալ պատուէն ուտել, պէտք է որ արգիլեալ ծառին մօտ երթան:

Ուրիշներու վրայ խօսէ այնպէս, որպէս պիտի խօսէիր եթէ անոնք քու քովդ ըլլային: Բարեկամի մը վրայ խօսելու պէս խօսէ անո՛ր վրայ, որ բացակայ ըլլալուն պատճառաւ ինքզինքը չկրնար պաշտպանել:

ՄԵՐ ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓԸ

Ամերիկեան Վարժարան,

Պրուսա

Սիրելի բարեկամահիս

Ես ալ շատ փափաքեցայ «Աւետարներ Մանկանց»-ի քաժանորդ գրուիլ, երբ կարողացի Աւետարներին մէջ գրտնուած սիրուն եւ օգտաւէտ պատմութիւնները, նախ հանելուկները, որոնք շատ հետաքրքրական կը թուին ինծի:

Թերեւս պիտի ուզէիր մէկ բանի տեղեկութիւններ ունենալ իմ վրայովս, իմ ծննդավայրս Ենիսէն է, ու Պրուսայի Ամերիկեան Աղջկանց վարժարանը կ'ուսանիմ,՝ գիշերօթիկ եմ: Հայր մը, մայր մը, քոյր մը ու եղբայր մը ունիմ: Ասկէ ետքը պիտի ջանամ հանելուկները լուծել: Կը վերջացնեմ նամակս:

Մնամ անկեղծօրէն
ՍՐԲՈՒՀԻ ՊԱՅՏԱՐԵԱՆ

Բերա, Փետր. 7, 1915

Սիրելի բարեկամահիս

Առաջին անգամ երբ Աւետարներ Մանկանցը սկսու հրատարակուիլ, շատ ուրախացայ, եւ անհամբեր ամիսը լրանալուն կ'սպասէի. շատ անգամներ հայրս կը ննդէի:

Թերթս երբ պիտի բերես, բսելով: Նաեւ միշտ խորհած եմ ես ալ անծանօթ բարեկամահիս գրել, բայց քանի անգամներ որ սկսայ, քնաւ չկրցայ լնցնել, որովհետեւ գրածիս չէի հաւներ. կը կարծէի թէ թերթի մը մէջ գրելու համար շատ բան գիտնալու էի. բայց երբ տեսայ թէ գրողները պզտիկ են, ես ալ կը համարձակիմ գրել. ուրախ եմ որ անծանօթ բարեկամահիս ով ըլլալը գիտնալու համար շատ չննդուեցայ. շատ անգամներ իր տունը կ'երթամ եւ իր պզտիկ աղջիկներուն հետ կը խաղամ: Քիչ ատենէն ես տասը տարեկան պիտի ըլլամ. դպրոց չեմ երթար, սակայն մեծ քոյրէս, հայերէն, անգլիերէն եւ դոշնակի դասեր կ'առնեմ: Մենք հոս Որբան Օժանդակ անունով ընկերութիւն մը ունինք, ամէն կաղանդի ծառահանդէս կուտանք. այս տարի ալ հանդէս մը տուինք եւ տասը աղքատիկ տղաքներ հրաւիրեցինք. Սանդաքլօզը ամենուս մէյմէկ նուէր եւ շաքարեղէն տուաւ, ամէնքս շատ ուրախ եւ երջանիկ էինք, բայց մեր ընկերութեան անդամութիւններէն ոմանք այնչափ փոքր էին որ երբ սանդաքլօզը տեսան, լալ սկսան, եւ չկրցան ծառը վայելել:

Ձերդ յարգանք
ՍԻՊԻԼ Ն. ԴՈՆՏԱՅԵԱՆ

Հայուհեաց Վարժարան
Ասթալար, 13 Փետր., 1915

Սիրելի բարեկամահիս

Շատ շնորհակալ եմ որ հանելուկը լուծելու մեծ ջանքիս մէջ ինծի օգնած էր. հիմա գիտեմ թէ ով էր:

1913ին գարնան վերջերը, օր մը Մեծ կղզիէն վերադառնալու ատեն երբ շոգենաւ մտանք, դուք արդէն հոն էիր: Ես այնտեղ միայն ձեր մեծ աղջիկը տեսայ եւ կ'ըսէիք թէ պզտիկը կը քնանար ու կը լիշեմ թէ միշտ վար կ'երթայիր անոր համար: Ձեր մեծ որդին չեմ տեսած:

Ճիշտ է թէ երկու տարիէ ի վեր հոս երբէք չի ծիւներ. ես շատ կը սիրեմ ծիւնէ գնդակներով խաղալ, բայց վատահ եմ թէ երկնաւոր Հայրս այդ բոլորը կ'ընէ միայն մեր օգտին համար:

Ես դարձեալ դպրոցական եմ եւ հիմա քիչ ատենէն կէս շրջանի քննութիւնները պիտի սկսին: Ուրեմն պէտք է շատ աշխատինք:

Մնամ յարգանքով՝ փոքրիկ բարեկամահիդ,
ԵՒՆԻԿԵՆ ՊԱՇՊԱԶԻԿԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Մարտ 1, 1915

Սիրելի բարեկամներս,

Արդեօք ձեզմէ քանի՞ հոգի յաջողեցաւ ներս մտնել անցեալ թիւի ահաւոր լարիւրինթոսէն եւ հասնիլ անոր կեդրոնը: Ես շատ անգամ փորձեցի մինչեւ աչքերս ցաւիլ սկսան եւ յաջողեցայ: Համբերութեան եւ յարատեւութեան հիանալի փորձ մըն է, եւ անշուշտ ոմանք յաղթա-

կան հանդիսացան: Եւ ալ շատ կը սիրեմ հանելուկներ: Կը յիշեմ որ երբ զպրոցական աղջիկ էի, յաճախ երկուայն բառ մը կ'առնէի տեսնելու համար թէ անոր մէջէն քանի՞ բառ կըրնամ հանել: Երբեմն ընկերներս ալ հետս միասին կ'ըլլային և մեր պարապոյ ժամերը այս փորձով կ'անցնէինք: Պիտի զարմանաք երբ փորձ մը ընէք թէ որքան շատ բառ կրնաք գտնել մէկ բառի մը մէջ: Առէք, օրինակի համար, սա բառը — «Հնորհակալութիւն» — հասցէք թէ քանի՞ բառ կայ ատոր մէջ: Նախ փորձեցէք այն բառերը որ «չ» ու կըսկսին և բառեր չինեցէք, պայմանով որ բոլոր գիրերը գտնուին «Հնորհակալութիւն» բառին մէջ, ինչպէս շուն, շահ, շիւ, եւն, յետոյ «ն» ու սկսածները ինչպէս, նոր, նիւթ, եւն: այս բառին մէջ երկու «ա» կարելի է գործածել, երկու «ն», մէկ «թ»: Օգտակար խաղ մը ահա, որ ձեզի հեղի կը սորվեցնէ, նոր բառեր գտնելու կ'օգնէ և թերեւս բառարան նայելու ալ օտիպէ:

Այս ամիս երկու նոր բարեկամներ կ'ընդունինք մեր չրջանին մէջ — Սիպիլ Գոնտայեան և Սրբուհի Պայտարեան: Զեզմէ երկու հոգի հասկըցած են իմ ու ըլլալս: Հիմա ես ինչ ընեմ: Գիտէք որ երբ երեք հոգի գաղտնիք մը իմանան, ան գաղտնիքը այլ եւս գաղտնի չկրնար մնալ: Քիչ կը մնայ որ զալ ամիս անուստ տամ, ազատիմ և եթէ անգամ մը ու ըլլալս յայտնեմ, ան ատեն շատ մը ուրիշ գաղտնիքներս ալ պիտի յայտնեմ որպէս զի լաւ մը ծանօթանաք ինծի հետ:

Նամակս չփակած ձեզի առակ մը պիտի տամ որ գոց սորվիք և ամբողջ ամիսը մտքերն իդ պահել ջանաք: Եթէ մէկ ամիս ուշագրութիւն ընէք անոր, ամբողջ կեանքերնուդ մէջ ա'լ չէք մոռնար: «Չորս բան ես չեն դառնար. խօսուած խօսքը, արձակուած նետը, անցնող կեանքը և փախցուած պատեհութիւնը:»

Այս բնարանին վրայ կրնայի տարող ջարդ մը տալ ձեզի, բայց վստահ եմ թէ դուք պէտք չունիք մեկնութիւններու և պիտի կրնաք ձեր կեանքերուն պատշաճեցնել զայն:

Անկեղծ սիրով

ՅԵՐ ԲԱՐԵԿԱՍՈՒՅԻՆ

ՀԱՆԵԼՈՒԿ ՍԲ. ԳԻՐՔԷՆ

Ղ է տ ր ո ը ի գ ն ի և ի ր լ Ա թ ո ք
 ր ո ա ե տ ն ա լ թ ո յ տ ա ղ ց ո
 Թ ո ա մ տ ն ա ո տ ն ա ր մ գ
 ք ա ի չ լ ի ն ո ր լ ա ր
 ն ա ը ծ ո լ տ ո է ն լ
 ն ո գ ն կ ս լ ծ ք
 ն ո լ ի է

Այս գրերով կարգալ Քրիստոսի սիրալիր մէկ յանձնարարութիւնը:

Զաւկարա

Բ. ԱՐԱՆԱՄԵԱՆ

ՅՈՒՆՈՒԱՐԻ ՀԱՆԵԼՈՒԿԻՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ

Ձ ե ղ ո լ ն
 ք ո ր ա Ձ ի ն
 հ Ա Յ ա Ս տ ա ն
 Օ ր է ն ք
 Փ ո թ ո ր ի Կ
 չ ա մ ի Ձ
 Մ Ը լ ո լ Կ
 Ծ Ն ծ ղ ա յ
 գ Ա ի ի թ
 Դ Ա ն ի է լ
 հ ա ի կ ի թ
 ի ո ա Բ Ա ր
 մ ա Ղ Ա Բ ի ա
 ս Ն ա Մ է Ձ
 Կ Ո ր ի լ Ն
 Բ Ը թ ա ն
 ո ո Կ ե զ Օ Ծ
 Ե հ ո Վ Ա
 Լ ի լ ո Տ ր ա
 ք է ր է ն

«Ձեզի այսօր Փրկիչ մը ծնաւ Դաւիթի քաղաքին մէջ որ ինքը Օծեալ Տէր է»:

Լուծեց՝ Կ.պողոս, Զապէլ Յովնանեան:

مدیر مسئول — صمويل ق. هاروتیونیان

ՏՊԱԳՐԻՉ ԵՒ ՀՐԱՏԱՐԱԿԻՉ Ց. ՄԱՏՅԵՆՈՍԵԱՆ

Թիւ 27, Ֆինանսըլար եօզուշու, Կ. Պոլիս